

του Μιχαήλ Χούλη, Θεολόγου

Τους αγίους ξεχωρίζει η αγάπη προς τον Τριαδικό Θεό, η συνεχής προσευχή και αναφορά τους προς τον Ιησού Χριστό, η ταπείνωση, η άσκηση, η μυστηριακή και λειτουργική ζωή. Ο Χριστός δηλώνει καθαρά ότι είναι το φως του κόσμου και μετέχοντας στο άκτιστο αυτό φως Του αγιαζόμαστε και εμείς δια της χάριτος, ενεργείας και δόξας του Θεού. Ο σκοπός της ζωής μας είναι επομένως να αυξηθούμε «εις άνδρα τέλειον, εις μέτρον ηλικίας του πληρώματος του Χριστού» (Εφεσίους 4,13), με τη μίμηση της ζωής του Χριστού, την τήρηση των εντολών Του και τα έργα της μετανοίας μας. Αυτό αναφέρεται και στον ευαγγελιστή Ιωάννη, διότι λέγει ότι «όσοι έλαβον αυτόν έδωκεν αυτοίς εξουσίαν τέκνα Θεού γενέσθαι» (α,12), που σημαίνει ότι άγιος είναι κανείς ως υιοθετημένος υιός του Θεού και όχι από κάποια υποτιθέμενη παραψυχολογική δύναμη δική του. Είναι λοιπόν οι άγιοι ζωντανές και έμψυχες πινακίδες προσανατολισμού προς την πηγή της ζωής, τον Τριαδικό Θεό.

Οι χριστιανοί, ακόμη, αγιάζουν και καθίστανται δοχεία της θείας Χάριτος ανάλογα με την, κατά το δυνατόν ανθρωπίνως, άξια προσέλευσή τους στα μυστήρια της Εκκλησίας και την συμμετοχή τους στους εορταστικούς εκκλησιαστικούς κύκλους, Δεσποτικούς, Θεομητορικούς και των Αγίων. Η πνευματικότητά μας είναι και παραμένει λειτουργική και Χριστοκεντρική. Στην Ορθόδοξη πνευματικότητα και ζωή κορυφαία θέση ανάμεσα στους ανθρώπους κατέχει η Υπεραγία Θεοτόκος, η μητέρα της Ζωής, που είναι ο Χριστός. Η Παναγία και οι άγιοι είναι μέρος της ανθρωπότητας. Τους αισθανόμαστε και προσευχόμαστε σ' αυτούς ως σε φίλους και συνοδοιπόρους προς το ποθητό Τέρμα (ή τη νέα Αρχή), που είναι η ζωή του Παραδείσου.

Και η Εκκλησία προβάλλει τη ζωή τους, τη διδασκαλία τους, τα μαρτύριά τους ως κάλεσμα μιμήσεως της θεάρεστης ζωής τους, μέσα από τις καθημερινές λαϊκές εορταστικές συνάξεις, τα πανηγύρια, τις Κυριακάτικες λειτουργίες, τις προσευχές και τα συναξάρια των αγίων. «Την ενότητα της πίστεως και την κοινωνία του Αγίου Πνεύματος παρά του Κυρίου αιτησώμεθα» ακούμε σε κάθε Λειτουργία. Σ' αυτό μας προτρέπουν οι αγιασμένες χριστιανικές μορφές. Πολλοί από τους αγίους μάλιστα βασανίστηκαν και θανατώθηκαν (και σε κάθε ιστορική περίοδο συμβαίνει αυτό, περισσότερο ή λιγότερο) για να μην αρνηθούν τον Χριστό και μας προτρέπουν, αν χρειαστεί, να προτιμήσουμε το μαρτύριο παρά να αρνηθούμε το όνομά Του. Αν λοιπόν ζήσουμε έτσι, όπως εκείνοι, «ο μισθός μας θα είναι πολύς στον ουρανό», επισημαίνει ο ευαγγελιστής Ματθαίος με τα λόγια αυτά του Χριστού (5,12).

Οι άγιοι όχι μόνο οδηγούν προς τον Χριστό, αλλά πρεσβεύουν και μεσιτεύουν για μας στον Χριστό. Οι προσευχές τους ανεβαίνουν ως θυμίαμα στον θρόνο του Θεού (Αποκ. 5,8/6,9-11) και χαίρονται για κάθε επιστροφή πλανημένου προβάτου (Λουκ. 15, 7-10). Είναι μεσίτες για μας με την έννοια ότι συμμετέχουν από αγάπη στην μεσιτεία του μόνου Μεσίτου, που είναι φυσικά ο Χριστός. Άλλωστε «η παράκληση του δικαίου έχει μεγάλη δύναμη και αποτελεσματικότητα» (Ιακ. 5,16), και δεν μπορεί φυσικά εδώ να εξαιρούνται οι δίκαιοι που έχουν κοιμηθεί και ευρίσκονται

στην αγκαλιά του Θεού, αφού οι άγιοι θεωρούνται οι καλύτεροι φίλοι μας στον ουρανό, όπως ακριβώς ήσαν και στη γη. Εισακούουν τις προσευχές μας και εύχονται για μας και παρακαλούν να εκδηλώσει το έλεός Του ο Θεός στον κόσμο Του, καθότι, μετά την εκδημία τους από την εδώ ζωή, βρίσκονται σε καλύτερη θέση και έχουν πληρέστερη παρουσία και παρρησία κοντά στον Χριστό.

Υπάρχουν πολλές μαρτυρίες από την Αγία Γραφή και την Ιερά Παράδοση ότι ο σκοπός των σωμάτων μας είναι να αγιάσουν και αφθαρτοποιηθούν, καθώς και οι ψυχές μας. Τα άφθαρτα λείψανα πολλών αγίων είναι η απόδειξη ότι υπάρχει Θεός και αφθαρτοποιεί την κτίση προς δόξαν Του και για τη σωτηρία όλων. Τα σώματα πολλών αγίων (και όχι όλων) μένουν αδιάφθορα γιατί έχουν καταστεί σκεύη εκλογής του Θεού και είναι επιπλέον μια απόδειξη ότι θα αναστηθεί και το σώμα μας στην Δευτέρα Παρουσία, διότι όπως λέμε και στο Σύμβολο της Πίστεως: «Προσδοκώ ανάσταση νεκρών και ζωήν του μέλλοντος αιώνος». Άνθρωπος για την Ορθόδοξη χριστιανική μας πίστη δεν είναι μόνο η ψυχή, αλλά ψυχή και σώμα ενωμένα σε ένα αδιάσπαστο σύνολο, αφού και αυτός ο θάνατος είναι προσωρινός και δεν μπορεί να κρατήσει διαζευγμένα τα σώματα από τις ψυχές μας.

Τα άγια λείψανα λοιπόν σηματοδοτούν την «αιώνιον ζωήν και το μέγα έλεος» και προσανατολίζουν προς την ακοίμητη δόξα που περιμένει όλους μας, αφού καθαρίσουμε τις αισθήσεις μας και βαδίσουμε πραγματικά στα χνάρια του Χριστού. Ο απόστολος Παύλος μάς λέγει ότι τα σώματά μας είναι ναός του αγίου Πνεύματος που κατοικεί μέσα μας και ότι πρέπει να δοξάζουμε τον Θεό και με τα σώματά μας και με τις ψυχές μας, που και τα δύο ανήκουν στον Θεό (Α΄ Κορ. 6,15-20). Αλλά και ο μελίρρυτος ποταμός της σοφίας, ιερός Χρυσόστομος, κηρύττει ότι οι ναοί, οι λειψανοθήκες των αγίων και πολύ περισσότερο τα ίδια τα οστά τους, οδηγούν στην ψυχοσωματική υγεία, στην απομάκρυνση των δαιμονίων και την ελευθερία από την καταδυνάστευσή τους. Μας λέγει ακόμη ότι στα λείψανα των αγίων παρευρίσκεται όχι κάποια ψυχική (ή παραψυχική) δύναμη, αλλά εκείνη η δύναμη του Αγίου Πνεύματος που προσανατολίζει συνεχώς προς την ανάσταση των σωμάτων με τα θαύματα που επιτελούν (εις τον ιερομάρτυρα Βαβύλα, ΕΠΕ 37).

Τιμώντας τους αγίους και τις αγίες, τους Πατέρες και τις Μητέρες της Εκκλησίας, τους μάρτυρες της πίστεως, τους όσιους και ομολογητές, εξαίρουμε την αυταπάρνηση, τον ηρωισμό, την αφοσίωσή τους στο Θεό, τον ενάρετο βίο τους, την αγάπη τους προς τους συνανθρώπους τους. Γίνονται έτσι οι άγιοι ένα παράδειγμα για όλους μας, αφού και ο απόστολος των εθνών μάς προτρέπει: «Να επιδιώκετε την ειρήνη με όλους. Επιδιώκετε και την αγιότητα, χωρίς την οποία κανείς δεν θα αντικρίσει τον Κύριο» (Εβρ. 12,14). Δια των αγίων διαχρονικά αποκαλύπτεται πως ο ίδιος ο Θεός κατοικεί στην Εκκλησία Του, χαρισματική κατάσταση που συνειδητοποιείται από τους χριστιανούς δια της πίστεως, της μυστηριακής ζωής και της άδολης αγάπης. Ο Θεός αποκαλύπτεται πράγματι στις καθαρές καρδιές, που με την προσευχή, την ταπείνωση, την μετάνοια και την άσκηση έχουν γίνει χώρος διαμονής Του. Ο ίδιος ο Τριαδικός Θεός είναι που μάς καλεί, ως το όντως πρόσωπο, στο δρόμο της αγιότητας, γιατί μόνο Εκείνος είναι όντως άγιος και μόνο αυτός ο τρόπος ζωής θα επικρατήσει στους αιώνες των αιώνων.